

Vergaderjaar 2005–2006

28 240

Evaluatienota Klimaatbeleid

21 501-08

Milieuraad

Nr. 38

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 24 november 2005

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹ heeft op 13 oktober 2005 overleg gevoerd met staatssecretaris Van Geel van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over zijn brieven:

- **d.d. 8 juli 2005 over de voortgangsrapportage aan de Europese Commissie over het Nederlandse klimaatbeleid (28 240/29 465, nr. 35);**
- **d.d. 8 september 2005 met verslag EU-Milieuraad van 24 juni 2005 (21 501-08, nr. 206);**
- **d.d. 5 oktober 2005 met conceptagenda EU-Milieuraad van 17 oktober 2005 (21 501-08, nr. 207);**
- **d.d. 11 oktober 2005 met geannoteerde agenda EU-Milieuraad (21 501-08, nr. 208).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Toelichting vooraf door de staatssecretaris

De **staatssecretaris** gaat desgevraagd in op de stand van zaken rondom REACH (Registration, Evaluation, Authorisation of Chemicals) en op de conclusies die daarover afgelopen dinsdag in de Raad voor Concurrentievermogen zijn geformuleerd, waarover zijn collega van EZ de Kamer natuurlijk ook nog zelf zal informeren.

Hij wijst erop dat het Europees Parlement op zich nog geen standpunt heeft ingenomen en daarover een uiteindelijke beslissing zal nemen op 14 november. REACH is inmiddels wel besproken in enkele commissies van het Europees Parlement, zoals die van milieu, van de interne markt en die van internationale handel. De standpuntbepalingen van de laatste twee liggen in lijn met elkaar, het standpunt van de milieucmissie wijkt daar op een aantal punten nogal van af. Deze commissie heeft de uitzonderingen van REACH ietwat uitgebreid, de andere commissies hebben die fors uitgebreid. Het Sloveens-Maltees voorstel over beperking van de vereisten van informatie voor 1 tot 10 ton stoffen is door alle drie de commissies aanvaard. Een-stof-een-registratie is voor geen enkele commissie een probleem, maar de data-uitwisseling wil de milieucmissie verplicht stellen, zij het met een opt out, maar zien de andere

¹ Samenstelling:

Leden: Duivesteijn (PvdA), Hofstra (VVD), Buijs (CDA), voorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), Van Gent (GroenLinks), Snijder-Hazelhoff (VVD), Depla (PvdA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van As (LPF), Van Bochove (CDA), De Ruiter (SP), Duyvendak (GroenLinks), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Koopmans (CDA), Spies (CDA), Van Lith (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Fierens (PvdA), onder-voorzitter, Timmer (PvdA), De Krom (VVD), Verdaas (PvdA), Kruijssen (PvdA), Samsom (PvdA), Hermans (LPF), Veenendaal (VVD), Lenards (VVD).

Plv. leden: Crone (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Mastwijk (CDA), Ormel (CDA), Halsema (GroenLinks), Örgü (VVD), Dubbelboer (PvdA), Hessels (CDA), Van den Brink (LPF), Ten Hoopen (CDA), Vergeer (SP), Vos (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Vietsch (CDA), Sterk (CDA), Haverkamp (CDA), Koşer Kaya (D66), Gerkens (SP), Boelhouwer (PvdA), Verbeet (PvdA), Balemans (VVD), Waalkens (PvdA), Van Heteren (PvdA), Roefs (PvdA), Varela (LPF), Oplaat (VVD), Van der Sande (VVD).

commissies als vrijwillig. Als het gaat om stoffen in voorwerpen wordt in de milieucommissie gedacht aan registratie van zorgstoffen die met opzet vrijkomen en een meldingsplicht van de zeer ernstige zorgstoffen. De andere twee commissies denken alleen aan registratie van zorgstoffen die met opzet vrijkomen. Als het gaat om autorisatie denkt de milieucommissie aan een tijdgebonden review, namelijk per vijf jaar, en aan een verplicht substitutieplan, terwijl de andere twee commissies denken aan een verplichte tijdgebonden review en wel per zeven jaar. De commissie voor de interne markt wil een substitutieplan eveneens verplichten, de commissie voor de internationale handel niet.

Globaal genomen is de staatssecretaris tevreden over het voorstel van het Voorzitterschap. De Nederlandse opvattingen over de scope van REACH en de uitzonderingen, de een-stof-een-registratie, de informatiebehoefte van de laag volumestoffen, de uitbreiding van prioritering met de zware zorgstoffen, de veiligheidsrapportage van preparaten, de versterkte rol van het Agentschap, de overgangperiode voor restricties, de openbaarheid van informatie, stoffen in artikelen, de autorisatie en over de organisatie van het Agentschap zijn daarin vrijwel helemaal of ten dele terug te vinden, maar in ieder geval zodanig dat Nederland met het totaal kan leven.

Ten slotte wijst hij nog op de voor 2 november afgesproken technische briefing van de Kamer, waarop wellicht ook de dan actuele informatie kan worden verschaft.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Spies** (CDA) herhaalt haar verzoek om voor die technische briefing ook de vaste commissie voor Economische Zaken uit te nodigen. Heeft zij goed begrepen dat ook Nederland van mening is dat geen onderscheid mag worden gemaakt tussen stoffen die opzettelijk vrijkomen en andere stoffen en preparaten?

Zij twijfelt eraan of het Europees Parlement wel in november tot een eindoordeel zal zijn gekomen. Overigens ziet zij niet dat moment als hoogste doel, maar wel overeenstemming over een kwalitatief hoogwaardig voorstel.

Uit de toelichting van de staatssecretaris is haar weer gebleken dat de gang van zaken op het punt van REACH nauwelijks is te volgen. Zij herhaalt dan ook de toezegging van de staatssecretaris en zijn collega van Economische Zaken om de Kamer een totaalbeeld voor te leggen op basis waarvan zij tot haar eindoordeel kan komen.

Tijdens de algemene politieke beschouwingen verschenen persberichten van Eurocommissaris Dimas over allerlei ontwikkelingen op het gebied van luchtkwaliteit waarin werd geduid op een perspectief over concrete afspraken over bronmaatregelen, schonere auto's, eisen aan vliegverkeer. De Europese Commissie zou meer ruimte willen bieden om de doelstellingen te halen. Allemaal positieve signalen, ook naar het oordeel van deze staatssecretaris zoals hij via de kranten heeft laten weten, die toch een goed handvat zouden moeten bieden om de discussie over luchtkwaliteit weer op de Europese agenda te plaatsen, overigens conform de afspraak van eind juni toen de Kamer sprak over het maatregelenpakket in de strijd tegen luchtverontreiniging. Het verbaast mevrouw Spies dan ook zeer dat zij daar in deze agenda niets van kan terugvinden.

Zij is zeer geschrokken van een artikel in De Telegraaf van 26 september waarin de heer Blair aangaf dat hij niet langer zou geloven in een succesvol vervolg op Kyoto, dat hij met name om economische redenen van mening was veranderd en erop zinspeelde dat de oplossing voor milieuproblemen niet met onderlinge afspraken zou kunnen worden bereikt maar door de wetenschap en de vrije markt. Dat lijkt volgens haar wel erg op de recente afspraken van het Asian Pact. Handelt Blair hiermee niet in strijd met de Europese afspraken? Zij roept de staatssecretaris op

twee sporen te blijven volgen: een ambitieuze mondiale aanpak met afrekenbare doelen en tegelijkertijd aansluiting zoeken bij de VS, India, China, Japan en Korea om te bezien hoe via innovatie kan worden bijgedragen aan het tegengaan van klimaatverandering. De Nederlandse en Europese inzet op het gebied van het klimaatvraagstuk hebben in ieder geval de steun van de CDA-fractie.

Betere regelgeving is terecht een van de topprioriteiten van het Britse Voorzitterschap, maar behalve betere regelgeving, zou het ook en eigenlijk vooral om minder regelgeving moeten gaan. De Europese Commissie heeft op dat punt al veelbelovende uitspraken gedaan. De aandacht zou vooral gericht moeten worden op uitvoering van wat er nu aan regelgeving is en niet op nieuwe initiatieven. Daarnaast pleit de CDA-fractie overigens al jaren voor meer ruimte voor de lidstaten in het kader van de subsidiariteit, dus met zo weinig mogelijk middelvoorschriften en administratieve lasten. Wat haar betreft zouden deze punten leidend moeten worden van het streven naar betere regelgeving. Daartoe zou ook meer ruimte moeten worden geboden aan convenanten en zouden er geen Europese doelstellingen meer moeten worden afgesproken zonder een akkoord over de bijbehorende bronmaatregelen.

Het verheugt mevrouw Spies uit de mededeling van de Europese Commissie over de luchtvaartemissies op te kunnen maken dat het uiteindelijk tot iets lijkt te leiden. Haar fractie is, zoals al eerder gezegd, van mening dat de luchtvaartsector kan worden ingebracht in het emissiehandelssysteem, maar dat het heffen van BTW op vliegtickets en accijns op kerosine overeind moeten blijven staan.

De heer **De Krom** (VVD) herhaalt zijn in het vorige overleg uitgesproken vrees dat met SEARCH een Europese moloch in het leven wordt geroepen die niemand meer in de hand kan houden. Hij behoudt de nodige scepsis maar zal zijn meer technische vragen over SEARCH meenemen naar de technische briefing van 2 november. Overigens heeft hij begrepen dat de milieucommissie van het Europees Parlement enkele amendementen van mevrouw Oomen van de christen-democratische fractie heeft afgewezen en vraagt hij naar de mening van de staatssecretaris daarover.

Ook hem verbaast het dat luchtkwaliteit niet op de agenda staat, maar hij is ervan overtuigd dat de staatssecretaris dat net als hij een omissie vindt en dit zal herstellen.

Een verdere discussie over het veilen en alloceren van emissierechten zal uiteraard ook met de minister van EZ moeten worden gevoerd. Het volgend jaar zal de evaluatie van het emissiehandelssysteem plaatsvinden. Wanneer is die precies voorzien en wat zal die inhouden? De desbetreffende Europese richtlijn bepaalt toch dat niet meer dan 10% mag worden geveild? Is de evaluatie misschien ook bedoeld om te proberen de richtlijn op dat punt te veranderen? Hij hoopt dat wel, maar dat lijkt hem vanwege het gebrek aan tijd vrijwel onmogelijk. Er is al eerder gesproken over de definitie van verbrandingsinstallaties, vooral voor de chemische industrie. Daar is nu een opt-outregeling voor. In de zogenaamde tweede handelsperiode kan dat niet meer. Als Nederland die uitzonderingspositie voor met name de kleinere chemische bedrijven met weinig CO₂-uitstoot wil behouden, zou de richtlijn toch ook moeten worden gewijzigd?

Kan de staatssecretaris schetsen wat vervolgens gaat gebeuren met de door de Europese Commissie aangenomen Strategie luchtkwaliteit? De heer De Krom hoopt niet dat Nederland blijft worstelen met een richtlijn luchtkwaliteit, waarvan het niet eens zeker is of het die normen zal kunnen halen, en dat die strategie van de Europese Commissie daar nog eens een schepje bovenop doet.

Ook zijn fractie is voorstander van emissiehandel voor de luchtvaartsector. Moeten alle vluchten vanuit de EU in die handel moeten betrokken? Zo ja, gaat het dan ook alleen maar om maatschappijen die in de EU zijn geves-

tigd? Zo ja, wat zal dat dan gaan betekenen voor hun concurrentiepositie ten opzichte van maatschappijen van buiten de EU?

Zijn fractie blijft tegen een taks op kerosine. Het is een belachelijk idee dat Nederlandse passagiers moeten betalen voor Franse en Duitse tekorten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Als om milieuredenen een taks moet worden ingevoerd, moet wel duidelijk zijn in hoeverre de opbrengsten daarvan aan het milieu ten goede komen en in welke mate het milieu daarmee wordt verbeterd. Overigens zou de heer De Krom in dat geval toch de voorkeur geven aan een heffing met de opbrengst waarvan iets specifiek kan worden gedaan. Het moet niet zomaar in de staatskas verdwijnen als een soort nieuw kwartje van Kok. Het gaat hem niet om een heffing als zodanig, maar niet in de vorm van een platte taks op kerosine die het milieu en bijvoorbeeld ook de bewoners rondom Schiphol niet ten goede komt.

Als de Grondwaterrichtlijn van kracht wordt, kan de Nitraatrichtlijn volgens de heer De Krom worden ingetrokken, al erkent hij dat deze discussie ook en vooral in de Landbouwrapraad speelt.

De heer **Samsom** (PvdA) snapt niet waar de uitleg van de regering van het compromisvoorstel van het Verenigd Koninkrijk over substitutie in de geannoteerde agenda vandaan komt. Met hem zijn veel experts het er eerder over eens dat dit voorstel alleen al door het compromiskarakter substitutie benadeelt, in ieder geval in vergelijking met het doel dat met REACH voor ogen stond, namelijk om te komen tot een veiliger omgeving waarin geen stoffen meer rondzwerven die gevaar kunnen opleveren voor mens, dier en milieu. Die stoffen zouden zonder meer moeten worden vervangen door niet voor mens, dier en milieu gevaarlijke stoffen. Ook tegen het Sloveens-Maltees compromisvoorstel waarvan de staatssecretaris al heeft aangegeven dat hij daarmee kan leven, kijkt zijn fractie heel anders aan. Er bestond toch overeenstemming over prioritering, eerst de stoffen die het gevaarlijkst zijn? Het is misschien wel gemakkelijker om eerst de stoffen te nemen die het meeste voorkomen, maar dat heeft uiteindelijk toch niets met de mate van gevaar ervan te maken?

Wat het klimaat en het vervolg van Kyoto betreft, herhaalt hij zijn oproep om nu eens op te houden met het opkloppen van alle zogenaamde meningsverschillen met onder andere de VS en nu blijkbaar ook met Blair. Beide wegen moeten worden bewandeld. Er moet technologie worden ontwikkeld, er moet research en development worden gepleegd aan duurzame energiebronnen, CO₂-uitstoot, e.d. maar dat zal nooit van de grond komen in een vrijblijvende markt. Er zullen van bovenaf ook verplichtingen moeten worden opgelegd om die technologieën te gebruiken. Het is dus geen of-of, maar en-en! Naar de mening van de heer Samsom moeten ontwikkelingslanden als het ware worden verleid om mee te doen aan het tegengaan van klimaatverandering. Daar zijn in Kyoto grote woorden over gesproken. Er zou een adaptatiefonds komen, het CDM (Clear Development Mechanism) zou voor de arme landen heel goed uitpakken, maar dat alles gebeurt niet! Er wordt inmiddels al zo lang over dat adaptatiefonds gesteggeld dat het schandelijk is dat het er nog niet is. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat ontwikkelingslanden afhaken. Ook zijn er vrijwel geen CDM-projecten in Afrika! Zijn ze misschien te uitzichtloos, zijn de landen daar gewoon te arm voor? In ieder geval komt er niets terecht van alle mooie beloftes om arme landen te helpen en om milieu en ontwikkeling met elkaar te verbinden. Die arme landen zijn misschien wel arm maar zeker niet gek en zien hun wantrouwen in de Westerse wereld weer eens een keer bevestigd. Nu haken ze misschien mentaal af, maar straks zeker ook fysiek! Desgevraagd erkent de heer Samsom dat een van de redenen dat die CDM-projecten niet van de grond komen de ingewikkeldheid van het systeem is, maar dat is volgens hem ook geboren uit wantrouwen jegens elkaar. Dat wantrouwen moet worden weggenomen en daartoe zou in ieder geval de Westerse wereld eens een

open houding moeten aannemen ten opzichte van dat CDM. Er moet worden geprobeerd om bij de ontwikkelingslanden meer vertrouwen in die Westerse wereld en dat CDM te bewerkstelligen. Een van de mogelijkheden ligt zijns inziens in de tweede ronde van Kyoto, want welke limieten krijgen de ontwikkelingslanden nu opgelegd? Welke horizon wordt geschetst voor bijvoorbeeld China, India, maar ook Angola en Namibië. Hopelijk zullen die over drie decennia niet nog steeds 0,0 CO₂ uitstoten, want dat zou betekenen dat men daar nog steeds een dollar of nog minder per dag verdient en dat was toch niet de bedoeling? Wil de Westerse wereld inderdaad eerlijk delen of heeft het toch meer het idee van: wij hebben altijd op deze voet geleefd en het zou jammer zijn als dat niet meer kon? Het wordt tijd dat eens duidelijk wordt hoe het Westen daarover denkt. Voor de PvdA-fractie is dat wel helder, namelijk uiteindelijk een eerlijke verdeling per wereldburger.

De heer Samsom heeft het voorstel inzake de luchtkwaliteit wel op de agenda gevonden, namelijk bij de punten koffiepauze of lunch. Het is hem bekend dat dan ook veruit de belangrijkste besluiten worden genomen. Hij veronderstelt dat de staatssecretaris sterk heeft ingezet op uitstel van een aantal voor Nederland fors knellende normen, maar heeft ook de mededeling van de Europese Commissie gezien waarin staat dat zij zal komen met een prachtig bronbeleid, zodat dit uitstel niet nodig is. Wat zal naar de mening van de staatssecretaris het resultaat worden?

Het antwoord van de staatssecretaris

De **staatssecretaris** herhaalt dat de regering zich goed kan vinden in de op dit moment voorliggende voorstellen inzake REACH en merkt op dat daarvoor ook een groot draagvlak in de Raad lijkt te kunnen worden gevonden. Op 14 november moet het Europees Parlement op basis van de standpunten van de drie genoemde commissies een eerste advies formuleren. Vervolgens moet eind november in de Raad voor Concurrentievermogen worden geprobeerd om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen. Daarna volgt de tweede lezing in het Europees Parlement. Het eindpunt is inderdaad nog lang niet bereikt.

Het Sloveens-Maltees voorstel is vooral voortgekomen uit de wens om de hoeveelheid informatie te verminderen die door het midden- en kleinbedrijf zou moeten worden geleverd. Omdat dit geen afbreuk doet aan de gewenste bescherming van het milieu maar alleen een forse lastenvermindering betekent, wordt dit voorstel ook gedragen door de drie commissies van het Europees Parlement. Allereerst zijn er duidelijke criteria voor de scheiding van de wel en niet zorgstoffen. Gaat het om niet zorgstoffen, dan kan worden volstaan met de bestaande gegevens. Gaat het om zorgstoffen, dan moet de vereiste dataset worden geleverd. Mede dankzij Nederland zijn voor de beoordeling van zorgstoffen die het er echt toe doen nog drie extra testresultaten vereist. Dat is een werkbaar compromis. Mocht het onverhoopt toch eens misgaan, dan heeft het Agentschap nog de rol om daar goed naar te kijken.

Ook de formulering van substitutie is naar zijn mening helder. Het eerste voorstel was om de autorisatie na vijf jaar te laten vervallen. Nu is gekozen voor een verplichting van een tijdgebonden herbeoordeling die volgens hem wordt gekozen per stof, inclusief de daarbij behorende monitoring van het zoeken naar veilige alternatieven. Ook dit compromisvoorstel is in de ogen van de regering in de praktijk heel werkbaar.

De staatssecretaris wijst erop dat het Voorzitterschap de agenda bepaalt. Hij heeft uiteraard gevraagd de luchtkwaliteit zo snel mogelijk op de agenda te plaatsen, maar omdat die strategie pas eind september is gekomen, vond het Voorzitterschap twee weken onvoldoende om de zaak voor de Raad voor te bereiden en heeft het toegezegd de luchtkwaliteit te agenderen voor de raad van 2 december. Oostenrijk heeft beloofd deze kwestie tijdens zijn Voorzitterschap snel verder te brengen.

Hij wacht overigens niet op vergaderingen van de Milieuraad om de zorgen van Nederland omtrent de desbetreffende richtlijn naar voren te brengen, maar doet dat zo vaak hij kan ook direct in de richting van de twee verantwoordelijke Eurocommissarissen. Over enkele onderdelen van de richtlijn en de daarop gebaseerde strategie is Nederland redelijk tevreden, zoals de mogelijke invoering van derogatie en de aftrekking van zeezout in de normstelling, waarop overigens al is geanticipeerd in de eigen regelgeving. Over enkele onderdelen is Nederland niet tevreden. Het zal de nodige moeite en tijd kosten om te proberen dat recht te breien. Als bijvoorbeeld een norm wordt vastgesteld, moet dat ook een goede zijn en moet er een pakket bij worden gelegd waarmee die kan worden gehaald. Het zou dan ook gepaard moeten gaan met aanscherping van bijvoorbeeld bronbeleid. Gelukkig wordt de groep landen die het daarmee eens is steeds groter.

De staatssecretaris heeft niet alleen aangedrongen op de normstelling voor EURO-5, inclusief de EURO-6-NO_x-grenswaarde van 80 mg per kilometer, maar ook op het snel na 2010 van kracht laten worden van EURO-6-normen voor NO_x. Het kernpunt is dus sneller en dat kan ook. De Raads-werkgroepen zijn nu hard aan het werk en Nederland doet er alles aan om al deze elementen goed over het voetlicht te krijgen, zodat op 2 december wel duidelijker zal zijn hoe andere lidstaten erover denken.

Volgens de staatssecretaris moeten de woorden van Tony Blair niet verkeerd worden uitgelegd. Ook hij zal hebben geconstateerd dat veel landen niet met Kyoto willen meedoen. Daarom pleit hij ook voor parallelle sporen om samenwerking tot stand te brengen op andere terreinen met als uiteindelijke doel beperking van de klimaatverandering.

In de aanloop naar COP-11 moeten allereerst de besluiten van Marrakesh worden geformaliseerd en in de MOP worden overgebracht. Vervolgens moet de agenda worden bepaald voor post-Kyoto. Het liefst zou de staatssecretaris een soort mandaat zien zoals wat het Berlijn-mandaat is gaan heten, maar dat zal voor de VS wel onaanvaardbaar zijn. In ieder geval moet worden geprobeerd agendapunten voor de toekomst te vinden waarover wel overeenstemming bestaat. Hoewel men het ideologisch gezien niet helemaal met elkaar eens kan zijn, kunnen er daarnaast mogelijk projecten en programma's worden gedefinieerd waarvan men gezamenlijk het belang wel ziet, zoals zo'n CO₂-opslag.

Zijns inziens zal zeker ook het CDM aan de orde komen. Wereldwijd wordt dit instrument als een heel belangrijk economisch instrument gezien. Hij wil dat ook zeker niet ter discussie stellen, maar wel enkele problemen die daarmee samenhangen. Het systeem is inderdaad heel ingewikkeld, te bureaucratisch en vergt te veel tijd. Het desbetreffende bureau heeft te weinig menskracht. Sommige landen betalen hun bijdrage niet. Dat alles moet beter, want het is echt zonde dat dit instrument onvoldoende kan worden benut.

De bijdrage aan het bestrijden van klimaatverslechtering zal volgens hem vrijwel zeker gerelateerd worden aan het BNP van een land, maar dat wordt dan over het algemeen weer niet gezien als een absolute doelstelling.

De emissiehandel staat niet als zodanig op de agenda maar zal zeker aan de orde komen, is het niet onder klimaatbeleid dan wel onder overige zaken. Er zijn inderdaad enkele problemen waarvan de oplossing niet kan wachten op de evaluatie. Het is van belang dat zo snel mogelijk de aanpak voor kleine bedrijven wordt geregeld en bovendien moet het begrip «verbrandingsinstallatie» zo snel mogelijk een eenduidige interpretatie krijgen.

Op zich is de regering wel verheugd dat wordt gedacht aan uitbreiding van de emissiehandel tot de luchtvaartsector. Voorgesteld wordt om dat betrekking te laten hebben op alle vluchten vanuit Europa, dus ook voor bijvoorbeeld Amerikaanse vliegtuigen die in Europa tanken. De economische effecten van dit voorstel zijn in opdracht van de Europese Commissie

door het bureau CE uit Delft berekend en blijken niet zodanig te zijn dat de Commissie ervan afziet. Een van de effecten is een zeer beperkte rem op de groei van het luchtverkeer, dus zeker niet van strategisch belang. De mogelijkheid van andere economische instrumenten in het kader van het klimaatbeleid wil de regering in principe wel open houden. Namens het kabinet heeft de minister van Financiën in de Ecofin al gesteld dat accijnsheffing op kerosine op zich niet op Nederlandse weerstand zal stuiten. Daarbij is gesproken over besteding van de opbrengst daarvan aan ontwikkelingsgelden. In ons land zullen die opbrengsten eerder in het kader van de vergroening, bijvoorbeeld in de sfeer van de inkomstenbelasting worden besteed. Een andere mogelijkheid is die van bestemmingsheffingen op vliegtickets, maar de staatssecretaris vindt dit niet het juiste moment om daar verder op in te gaan. De discussie van april 2006 over de mainport Schiphol en de evaluatie lijken hem een beter moment daarvoor. In de discussie met de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is geconstateerd dat de Nitraatrichtlijn typisch is gericht op agrarische bronnen, terwijl de Grondwaterrichtlijn veel meer over het totaal gaat. Afgelopen juni is in de Milieuraad over de verhouding tussen beide richtlijnen gesproken en is afgesproken om beide in stand te houden. De Europese Commissie heeft zich wel bereid verklaard om over zo'n twee jaar te evalueren hoe beide richtlijnen zich in de praktijk met elkaar hebben verhouden. De staatssecretaris heeft al beloofd op papier te zullen zetten hoe beide richtlijnen zich met elkaar verhouden. Tijdens de lunch zal volgens hem nog worden gesproken over betere regelgeving. Daarin passen de thematische strategieën waarvan er inmiddels een is gepubliceerd en er nog zes zullen volgen, waardoor alle onderwerpen in een grotere samenhang kunnen worden beschouwd. In het kader van betere regelgeving spelen enkele aspecten, zoals proportionaliteit, subsidiariteit, het koppelen van bronmaatregelen aan kwaliteitsdoelstellingen – hetgeen hij in ieder geval zal inbrengen – inzicht in kosten van nieuwe regelgeving maar ook in de baten daarvan voor het milieu en andere beleidsterreinen en de kosten voor de samenleving als iets niet wordt gedaan het goed onderbouwen van beleid, het daadwerkelijk uitvoeren van beleidsevaluaties als bepaalde zaken niet goed lijken te zijn onderbouwd, enz.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Spies** (CDA) begrijpt dat luchtkwaliteit volop in beweging is al staat het op zich niet op de agenda. Dat is belangrijker dan dat er een officieel agendapunt van wordt gemaakt en er niets mee gebeurt, want uiteindelijk zal de Milieuraad ook op dit punt toch tot conclusies moeten komen. Hopelijk gebeurt dat niet veel later dan op 2 december. Op haar vraag naar de ruimte voor convenanten in het kader van betere regelgeving heeft zij volgens haar nog geen antwoord gekregen.

Volgens de heer **De Krom** (VVD) zouden stoffen die gevaar opleveren voor het milieu of de gezondheid alleen maar kunnen worden verboden als substituten daarvoor beschikbaar zijn en bovendien niet verboden zijn. Als substituten ook nog eens verboden kunnen worden, schiet het natuurlijk niet echt op.

Volgens de staatssecretaris wordt de duur van de autorisatie bepaald per stof. Dat lijkt hem wat te veel van het goede, want dan zou iedere stof ook apart moeten worden beoordeeld. Als een stof een vergunning krijgt, levert die toch geen gevaar op voor het milieu of de gezondheid? Waarom dan toch een beperking van de autorisatieduur?

Het is best mogelijk dat minister Zalm heeft gezegd dat Nederland op zich niet tegen een taks op kerosine is, maar de VVD-fractie blijft het daar zonder meer mee oneens. Als men de heer De Krom kan overtuigen van het goede effect van die taks op het milieu, zal hij dat standpunt natuurlijk

heroverwegen, maar vooralsnog schat hij dat effect op nihil, met name gelet op de lage prijselasticiteit. Kijk maar naar de benzineaccijns en de ecotaks. Als er al een taks komt, dan zou dat in de vorm van een doelheffing moeten zijn, zodat de omgeving van Schiphol daar de voordelen van krijgt.

De heer **Samsom** (PvdA) verzoekt de staatssecretaris nauwgezet na te gaan hoe het nu precies zit met de autorisatie. Wanneer verwacht hij het oordeel van de Raad van State over het voorgelegde wetsvoorstel inzake de luchtkwaliteit en wie beslist nu uiteindelijk en wanneer in Brussel over het eventuele uitstel? Als er geen uitstel wordt verleend, wat gebeurt er dan?

Iemand moet hem maar eens uitleggen wat er mis is aan het innen van een belasting en vervolgens het besteden van een deel van de opbrengst aan ontwikkelingssamenwerking. Nederland doet dat al zo'n 30 jaar, op dit moment met 1,4% van de belastinginkomsten. Als andere landen dat ook gaan doen, kan dat alleen maar goed uitpakken. Er zijn overigens ook andere redenen voor een kerosinetaks, want hij is ervan overtuigd dat die wel zal helpen om het milieu te beschermen.

Volgens de **staatssecretaris** moeten convenanten in het kader van de betere regelgeving zeker een plaats krijgen, want bij doelvoorschriften kunnen die een belangrijke rol spelen.

Hij heeft alleen maar willen aangeven wat de minister van Financiën namens het kabinet in de Ecofin heeft gezegd over de ecotaks. In Nederland hoeft natuurlijk niet te worden gedacht aan besteding van de opbrengst daarvan aan ontwikkelingssamenwerking, omdat Nederland immers al aan de verplichtingen op dat punt voldoet. Het kabinet voelt veel meer voor besteding in het kader van de vergroening. De staatssecretaris wil helemaal niet twisten over de vraag of dat nu wel of niet helpt, maar er is toch zeker wel iets voor te zeggen om het vliegen als vorm van energiegebruik enigszins te belasten en om degenen die nooit vliegen ietwat minder belasting te laten betalen. Bovendien moet het vliegen over kortere afstand toch ook worden gezien in het licht van de grote investeringen in hogesnelheidslijnen.

Het oordeel van de Raad van State hoopt hij nog deze maand te krijgen. Nederland moet eind dit jaar het luchtkwaliteitplan klaar hebben dat is opgesteld in nauwe samenwerking met de lagere overheden en dat moet zijn gebaseerd op eigen wetgeving en maatregelenpakket. Dat moet ter beoordeling aan de Europese Commissie worden voorgelegd. Omdat Nederland niet aan de norm voldoet, moet het wel een dergelijk plan opstellen en door de Commissie laten beoordelen. Omstreeks februari volgend jaar zal zeker meer inzicht zijn ontstaan in de samenhang en gedachte uitwerkingen van wetgeving en maatregelenpakketten. Op het gebied van de substitutie zijn ook enkele bewegingen te constateren. Als het gaat om de autorisatie denkt de milieucmissie van het Europees Parlement aan vijf jaar, de handelscommissie aan zeven jaar en de internemarktcommissie aan een onbeperkte autorisatie. Het Britse Voorzitterschap is met een compromis gekomen in de vorm van periodieke herbeoordeling. Op zich vindt de staatssecretaris dat wel een goed voorstel, want die review zou geval voor geval kunnen worden uitgevoerd vooral voor nog niet adequaat gecontroleerde toepassingen. Nederland wil in ieder geval wel tijdgelimiteerde autorisaties afhankelijk van substitutiemogelijkheden, de daarvoor benodigde industriële investeringen en eventuele risico's. Kortdurende autorisaties lijken de staatssecretaris nogal problematisch omdat dit een zeer hoge werkdruk zal ople-

veren voor het Agentschap dat in Helsinki zal worden gevestigd en waar zo'n 500 mensen zullen komen te werken.

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Buijs

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Van Halen